

ALTIBOX NORWAY CHESS

AVIS FOR SUPERTURNERINGEN I SJAKK
STAVANGER 5.-16. OKTOBER

**Den første elite-
turneringen hvor
spillerne møtes over
brettet etter korona-
utbruddet er her!**

Møt spillerne i Altibox Norway Chess SIDE 24-25

**Bucketliste for sjakk-
elskere!**

SIDE 06

**Idéen bak verdens sterkeste
sjakkturnering**

SIDE 11

**Portrettintervju med
Hans Olav Lahlum**

SIDE 15

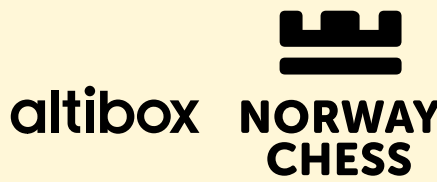
Magnus Carlsen da han holdt seierstalen sin i fjor. Hvordan blir det i år tro?

Fra fjorårets Norway Summit. Konferansen som blir holdt i forbindelse med Altibox Norway Chess. Fra venstre: Ulrich Paquet fra DeepMind, Arkady Dvorkovich, President i det Internasjonale Sjakkforbundet, Judit Polgar, tidenes beste kvinnelig sjakkspiller, Kjell Madland, konfransier Siri Lill Mannes og Benedicte Westre Skog

INNHold

Leder	03
Program	04
Bucketliste for sjakkelskere! ...	06
Kjell Madland, gründer, visjonær og primus motor	11
Portrettintervju med Hans Olav Lahlum	15
Da Mikhael Tal tok Stavanger med storm	20
Møt spillerne i Altibox Norway Chess 2020	24
Få Kongen i sikkerhet.....	27
Sjakkmordene	28
Sjakk-kryssord.....	32
De mest elementære åpningsprinsippene i sjakk.....	34
Sjakkordboka	37
Team Altibox Norway Chess	38

Endelig klar til kamp over brettet

Magnus Carlsen, Fabiano Caruana, Levon Aronian og de andre sjakkstjernene inntar nå Stavanger for åttende året på rad. Verdens første superturnering i sjakk etter Covid-19-utbruddet blir fylldig dekket på TV 2 sport, TV 2 Sumo og på Chess24 som sender på mange ulike språk.

Nettbasert sjakk har gjort at mange har fulgt med Magnus og co i vår og sommer, og sjakk har fått en enormt økning i interesse de siste månedene. Men, ingenting er som en turnering hvor spillerne møtes ansikt til ansikt til kamp over brettet.

2020 er spesielt for oss alle. For vår del, så har vi iverksatt mange tiltak for å gjøre det mulig å gjennomføre årets turnering. Det første vi gjorde var å utsette fra juni til oktober og ikke kansellere. Turneringen skal være trygg for alle. For spillere, managere, frivillige, hotellets ansatte, journalister og alle andre som deltar på en eller annen måte i arrangementet.

Nå står selvsagt smittevern i sentrum. Internasjonale spillere, dommere, managere og andre i crewet vårt har vært i karantene i Stavanger i ti dager før turneringsstart. Dette er vi takknemlige for og utrolig imponert over viljen til å gjennomføre. Smittevernet resulterer også dessverre i at vi ikke kan åpne dørene for fysisk publikum på spillestedet. Heldigvis kan man følge med på TV og web!

Reiserestriksjoner og stengte landegrenser gjør at vi har redusert antall spillere fra normalt ti, til seks spillere. Kvaliteten på turneringen er som vanlig sterk og TV-sendingene vil bli like lange og mange.

I år får vi stifte bekjentskap med tre spillere som ikke har deltatt i Altibox Norway Chess tidligere. Blant dem stjernesuddet Alireza Firouzja som mange er sikre på vil spille for VM-tittel i nær fremtid. Han er fra Iran, men spiller under det internasjonale sjakkforbundet (FIDE) sitt flagg. Nykommer til turneringen er også Jan-Krzysztof Duda. Han er vår første deltaker fra Polen, en

spiller Magnus Carlsen har hentet mye inspirasjon fra når det gjelder spillestil i sjakk. Sist, men ikke minst har vi som nykommer til turneringen vår egen Aryan Tari, den karismatiske juniorverdensmesteren som er Norges beste spiller etter Magnus Carlsen.

Spillerne skal i år kjempe seg gjennom ti runder med langsjakk. Alle spillere møtes to ganger, en gang med hvite brikker og en gang med sorte brikker. Vi fortsetter i år med det som ble kjempesuksess i fjor, nemlig kortere tenketid i langsjakkpartiene og Armageddon i partiene som ender med remis (uavgjort). TV 2 har store forventninger etter at de i fjor doblet seertallene på bakgrunn av det nye formatet, og nå er sjakkinteressen enda større.

Skoleturnering, åpen turnering og mange av våre sidearrangementer er tatt ut av programmet i år, med unntak av næringslivskonferansen Norway Summit. Den avholdes 13. oktober. Vi satser på at de andre sidearrangementene kommer tilbake med stor styrke neste år.

Vi er glade, stolte og veldig takknemlig for at vi får dette til. Våre sponsorer med Altibox i spissen har støttet oss gjennom en usikker periode. Det samme har Stavanger kommune, TV 2, HTH, Clarion Hotel Energy, Chess24 og alle andre av de fantastiske støttespillere våre.

Nå krysser vi fingrene for at alle holder seg friske og presterer bra i denne turneringen som svært mange av dem gleder seg veldig til. Vi skal gjøre vårt ytterste for at de skal trives og for å tilrettelegge for ekte underholdning og sportslige prestasjoner i verdensklasse.

Vel møtt!

Kjell Madland

«TV 2 har store forventninger etter at de i fjor doblet seertallene på bakgrunn av det nye formatet, og nå er sjakkinteressen enda større».

FAKTA OM ALTIBOX NORWAY CHESS

Første gang spilt i 2013 Lynsjakk på Universitetet i Stavanger 7.mai. 1. runde på Quality Hotel Residence i Sandnes 8.mai	Bryne: Aarbakke	grunn av innføring av nytt poengsystem og Armageddon spill ved remis)	Høyeste rating snitt: 2017 utgaven av Altibox Norway Chess er tidenes sterkeste 10 manns turnering i verden med rating snitt på utrolige 2797,2
Grunnlegger: Kjell Madland	Rennesøy: Utstein Kloster	Vinnere lynsjakk: 2013 Sergey Karjakin 2014 Magnus Carlsen 2015 Maxime Vachier-Lagrave 2016 Magnus Carlsen 2017 Magnus Carlsen 2018 Wesley So 2019 Maxime Vachier-Lagrave	Flest seiere: 2015 – Veselin Topalov med 5 seiere, han vant de siste 5 matchene på rad
Spillesteder	Strand: Flor og Fjære	Kun 2 spillere har vunnet både lynsjakkturneringen og hovedturneringen samme år: Sergey Karjakin i 2013 og Magnus Carlsen i 2016	Antall partier med seier: 2013 24 2014 18 2015 20 2016 15 2017 15 2018 11 (Færre partier dette året fordi en av spillerne måtte trekke seg underveis) 2019 11
Stavanger: Clarion Hotel Energy Stavanger Konserthus UiS Stavanger Forum Scandic Forus Scandic City	Sola: Clarion Hotel Air	Kun 2 spillere har deltatt på samtlige turneringer, Magnus Carlsen og Levon Aronian.	
Sandnes: Quality Hotel Residence Vågen vidergående skole	Vinnere: 2013 Sergey Karjakin 6 poeng 2014 Sergey Karjakin 6 poeng 2015 Veselin Topalov 6,5 poeng 2016 Magnus Carlsen 6 poeng 2017 Levon Aronian 6 poeng 2018 Fabiano Caruana 5 poeng 2019 Magnus Carlsen 13,5 poeng (summen er høyere en tidligere år på		

PROGRAM ALTIBOX NORWAY CHESS 2020

Søndag 4. oktober	Pressedag
Mandag 5. oktober, kl. 17	Runde 1 Clarion Hotel Energy
Tirsdag 6. oktober, kl. 17	Runde 2 Clarion Hotel Energy
Onsdag 7. oktober, kl. 17	Runde 3 Clarion Hotel Energy
Torsdag 8. oktober	Runde 4 Clarion Hotel Energy
Fredag 9. oktober, kl. 17	Pausedag i turneringen Spillerne skal til HTH Stavanger for å konkurrere i Norway Chess Games
Lørdag 10. oktober, kl. 17	Runde 5 Clarion Hotel Energy
Søndag 11. oktober, kl. 17	Runde 6 Clarion Hotel Energy
Mandag 12. oktober, kl. 17	Runde 7 Clarion Hotel Energy

Tirsdag 13. oktober, kl. 17	Runde 8 Clarion Hotel Energy
Onsdag 14. oktober	Fridag for spillerne
Torsdag 15. oktober, kl. 17	Runde 9 Clarion Hotel Energy
Fredag 16. oktober, kl. 17	Runde 10 Clarion Hotel Energy

Norway Summit konferansen

Tirsdag 13. oktober | Clarion Hotel Energy

Anita Krohn Traaseth,
konfransier Norway Summit

For informasjon se
norwaysummit.no

ALTIBOX NORWAY CHESS ser du direkte på TV 2 Sumo

Bestill nå!

Sumo

altibox

**NORWAY
CHESS**

Float like

a butterfly,

sting like a bee

Sjakk er et spill.

Alt man trenger å gjøre er å analysere hver
bevegelse, beregne de neste 15-20 trekkene til
motstanderen, og man trenger en kropp som tåler
timevis med mentale og fysiske påkjenninger.

Sjakk er ikke et spill.
Sjakk er drama, lidenskap og action.

Mer spenning.
Mer til felles.

altibox

Bucketliste for sjakkelskere!

Du har kanskje allerede laget deg en liste over steder du vil besøke før du dør? Vel, er du en sjakkentusiast finnes det en rekke gøyale severdigheter du ikke bør være foruten, hvis du først skal ta et avbrekk fra brettet. Hev sjakkferdighetene dine på spa, spill sjakk som Mike Tyson eller ta selfie med selveste Hitrakongen – her er opplevelsene enhver sjakkelsker må ha på bucketlista si!

TEKST CHRISTINE HAFNØR

Er du like glad i avslappende bad og massasje som i intense sjakkpartier? Da bør du ta turen til Széchenyi Spa i Budapest. Her kan du nemlig senke skuldrene og samtidig heve sjakkferdighetene dine. Dette badet er berømt for de ikoniske sjakkspillerne som jevnlig møtes til dyst rundt sjakk-brettene i det varme utendørsbassenget. Her er det spesielt stemningsfullt om vinteren når dampen stiger opp rundt de ivrige spillerne, som et dramatisk slør over de opphetedde partiene. Vil du utfordre noen av de lokale til kamp, må du være forberedt på å tape. Her har de nemlig sittet lenge og det helsebringende vannet har virkelig gjort underverker for sjakkferdighetene deres. Som en honnør til vertskapet kan du kanskje utfordre med en Budapest gambit?

TIPS! Legg turen hit til landets årlige sjakkdager «The Global Chess Festival» som organiseres av sjakklegenden Judit Polgár. Her kan du se

frem til mye moro for både små og store: simultansjakk og turneringer, kunstutstillinger, foredrag og underholdning – alt med sjakk som fellesnevner.

Spill parksjakk i New York

Er du ihuga sjakkfan, er det nærmest obligatorisk å ha spilt mot de nådeløse sjakkhaiene i byen som aldri sover. Sjakk har lenge vært en viktig del av bybildet i New York og det er en gatesport i byens mange parker.

Det mest kjente møtestedet er i det sørvestlige hjørnet av Washington Square Park. Det var i denne parken vår egen verdensmester gikk undercover og knuste en kyndig motspiller på en parkbenk i 2016 – med superstjemen Liv Tyler som ivrig tilskuer.

Her kan du møte overraskende stor motstand for en liten penge, men pass på – de drevne spillerne er nemlig ikke fremmede for å ta noen snarveier hvis sjansen byr seg. Er du derimot ute etter litt mer sjakketikette, finner du en mer dannet atmosfære på Chess and

Széchenyi Spa i Budapest.

Checkers house i Central Park. Her er det satt opp sjakkbord både ute og inne, og det arrangeres store turneringer årlig, til glede for skuelystne sjakkturister og tilfældige forbipasserende.

Er du først i dette området bør du også ta den korte spaserturen fra Washington Square Garden over til Marshall Chess Club – én av to gjenværende sjakk-klubber i byen. Bobby Fischer var selv medlem her. Bare 13 år gammel slo han

sjakkmeisteren Donald Byrne i disse lokalene, i matchen som i ettertid er omtalt som Århundrets parti. Her sitter det masse historie i veggene!

Besøk graven til Bobby Fischer

Den kontroversielle og eksentriske sjakklegenden Bobby Fischer rakk å lage mange overskrifter før han endte sine dager på sagaøya Island – et passende hvilested for mannen som skapte historie. Selv etter sin død skapte

dag. De resterende brikkene tilhører nasjonalmuseet i Edinburgh. Lewis-sjakkbrikkene er i dag blant de største attraksjonene på begge museene og ansees av noen som et av de ti viktigste funnene i britisk historie. Husk å kjøpe med deg noen brikker hjem fra museets suvenirbutikk – de vil ta seg godt ut på peishylla.

PS: Får du ikke reist til London med det første, kan du faktisk se en kopi av Lewis-sjakkbrettet i den aller første Harry Potter-filmen Harry Potter og de vises sten. God fornøyelse!

Gjør knockout på sjakkboksing!

Får du ikke til tårnsluttspillet helt som Magnus Carlsen gjør, men har en liten Mike Tyson i deg? Da bør du prøve deg på en runde sjakkboksing: sportsformen der hjernestyrke møter muskelkraft – og helt nye spilleregler. Denne hardtslående sporten skal ha blitt funnet opp av den franske kunstneren og tegneserieskaperen Enki Bilal. Den første kampen ble avholdt i Amsterdam i 2003 og var nemlig inspirert av Bilals tegneserievariant fra 1992.

En kamp består av elleve runder som veksler mellom 6 sjakkpartier og 5 runder i bokseringen. Kampen kan avgjøres på fem forskjellige måter: sjakkmatt, gi opp, tape på tid, dommerens avgjørelse – eller knockout. Så har du et svakt sentrum kan det reddes inn med en skikkelig sterk høyre.

Sjakkboksing er spesielt populært i Tyskland, Storbritannia, India og Russland – så da vet du hva du skal oppsøke neste gang du er på ferie i et av disse landene.

Ta en selfie med Hitrakongen!

På Hitra i Trøndelag kan du nå se det som hevdes å kunne bli verdens største sjakkbrikke. For om lag 20 år siden ble en liten, eksklusiv sjakkbrikke, utskåret i hvalrostann, skylt i land på en strand i Hitra. Dette var et sensasjonelt funn, og brikken sies med sikkerhet å stamme fra et kunstverksted i Nidaros fra kong Sverres tid på slutten av 1100-tallet. Brikken kobles derfor til deler av historien om de berømte Lewis-sjakkbrikkene, og antas å ha vært en luksusvare på vei til de britiske øyer. Nå står den utstilt på Vitenskapsmuseet i Trondheim.

Den lille brikken har nylig blitt rekonstruert i helt andre dimensjoner av kunstneren Lukasz Kubnik. Kunstneren har møyssommelig gjenskapt den

Hitrakongen. Foto: Lukas Kubnik

historiske sjakkbrikken til en 180 cm høy sjakkbrikke i eik, som portretterer kong Sverre sittende med et sverd i fanget. Skulpturen ble avduket i februar i år, men skal nå plasseres på en sokkel av marmor, og på permanent utstilling i Fillan fritidspark i løpet av høsten 2020. Så, blir det kanskje du som tar den første selfien med selveste Hitrakongen?

Se ABBA-musikalen Chess

Ta deg en pause fra dramaet på brettet og se et storstilt drama på teaterscenen i en spennende storby – dette er musikalen vi sjakkfans aldri kan bli lei. Handlingen er inspirert av tidenes kanskje mest kjente sjakkturnering, nemlig verdensmesterskapet mellom Bobby Fischer og Boris Spassky i 1972. Dette er en kjærlighetsthiller med politiske undertoner, der Østen møter Vesten i et melodisk drama. Musikalen er, på samme måte som sjakken var på denne tiden, en metafor på det anstrengte forholdet mellom stormaktene under den kalde krigen. Perfekt for oss sjakkelskere!

Opplev World Chess Hall of Fame

Er det ett sjakkmuseum du skal besøke så er det World Chess Hall of Fame i St. Louis, Missouri – byen der Sinquefield Cup går av stabelen hvert år. På dette museet fremheves de aller største sjakkspillerne i verdenshistorien i en hall of fame, så Madame Tussauds og snublesteinene i Hollywood er det bare å slette fra lista – dette er så mye gøyere for oss sjakkentusiaster!

I denne historiske bygningen utforskes koblingen mellom sjakk som kunstform, vitenskap, kulturuttrykk og historie, og det vises både permanente og midlertidige utstillinger med sjakk som fellesnevner. Denne koblingen kommer blant annet til uttrykk gjennom en samling av sjakkplakater fra hele verden og ulike tidsperioder, interaktive installasjoner og interessante arrangementer. I tillegg kan museet lokke med verdens største sjakkbrikke, ifølge Guinness rekordbok. Men de skal bare passe seg, for nå vet vi om en konge i Hitra som kanskje er i ferd med å feie denne brikken av brettet og overta tronen. Vi får se. ■

Judit Polgar under den årlige Global Chess Festival i Budapest.

Parksjakk i New York.

Lewis sjakkbrikke.

MINI COUNTRYMAN LADBAR HYBRID

Kjør helelektrisk på jobb før du rømmer byen i helgen. Alt er mulig med MINI Countryman Plug-In Hybrid med ALL4 firehjulstrekk. Nå har den populære, ladbare firehjulstrekkeren blitt oppgradert. Med kraftigare batteripakke har den elektriske rekkevidden økt med nærmere 30 prosent.

Leasing: 4.600,- UTEN INNSKUDD*

MINI ELECTRIC - Godt utstyrt

Nye MINI Electric tar ikke bare vare på det tidløse MINI-designet fra vår ikoniske 3-dørs modell. Den er ladet med flere tiår med store ideer, utfordrende design, problematisering og vilje til å skape kreative løsninger for det moderne bylivet. Med nye MINI Electric får du mer enn en vanlig ladbar bil.

Leasing: 4.700,- UTEN INNSKUDD**

MINI Stavanger
T: 51 96 50 00
Fabrikkveien 36, 4033 Stavanger
bavaria.no/MINI

*Tinglysning og etableringsgebyr: kr 5.488 ink. MVA. Totalpris kr 171.088 vil variere med rentenivået. 30.000 km og 36 måneders bindingstid. Forutsetter kredittgodkjenning. Bavaria tar forbehold om trykkfeil. Kampanjen varer i en begrenset periode.

**Startleie/etableringsgebyr: kr 5 488,- Totalpris kr 173 590,- vil variere med rentenivået. 36 måneders bindingstid. Total kjørelengde 30 000 km. Leasing av elbil er fritatt for MVA ut 2020. MVA kan tilkomme for enkelte tjenester under leieperioden. Forutsetter kredittgodkjenning. Gjelder privatleie/leasing.

Høsten er langt fra grå og trist!

Med det utrolige fargespillet i naturen er det kanskje den vakreste sesongen vi har. Unn dere en tur eller ti i Arboretet, Melshei eller Alsvik. Langs Stokkelandsvannet eller Stokkavatnet. Legg også gjerne turen innom oss! Vi har flust av både tur og klestips, og nå er butikken full av fantastiske plagg som matcher denne flotte tiden. Vi gleder oss til å få vise frem spennende nytt fra gamle kjenninger som Gant og UBR, og fra nye bekjentskap som Sail Racing, Morris og Save the Duck.

top man

langgata 12, 4306 sandnes
man - fre: 10.00 - 18.00
lør: 10.00 - 16.00
51 66 18 40
post@top-man.no

ubr • frislid • tiger of sweden • mac • sand • brax • polo ralph lauren • replay • tramarossa • gant
milestone • urban pioneers • stenströms • state of art • sail racing • morris • save the duck

/ NORDIC SPIRIT HARMONY DARK/BASE GRØNN

Opplev Nordic Spirit Dark i din lokale HTH-butikk, hvor du alltid kan skape din kjøkkendrom sammen med våre kjøkkeneksperter. Du kan også lese mer på hth.no

VI ER STOLT
SPONSOR AV
**ALTIBOX NORWAY
CHESS**

I MØRKET LYSER KJÆRLIGHETEN

Morgensolen lyser og verden venter. Men den kan vente litt til. For i mørket skapes den perfekte opplevelsen. Der brygges det etter alle kunstens regler, samtidig som reglene skrives om litt. Det handler om å gå inn i detaljene, når man ser etter noe utenom det vanlige. Slik er det også med kjøkkenet og spesielt med HTH sin nyhet Nordic Spirit Dark. Eksklusivt design, laget med nøye utvalgte mørke lameller. Et kjøkken med respekt for klassisk håndverk, som osrer av kvalitet og overskudd. Her skal livet leves, men først – kaffe!

Kjell Madland, gründer, visjonær og primus motor

Norway Chess har blitt en internasjonal merkevare. Turneringen er kjent for å skape innovative turneringskonsept, alt fra regler på sjakkbrettet til atmosfæren på spillestedet og innsatsen for å gjøre sjakk spennende for nye målgrupper. Men hvordan kom dette i stand? Vi har tatt en prat med gründer Kjell Madland.

Hvordan kom du på idéen med Norway Chess?

Jeg ble kjent med sjakkmiljøet gjennom min sønn Kristoffer som begynte å spille sjakk på barneskolen. Når jeg ble klar over at toppturneringer var så lite kjent for de utenfor sjakkmiljøet og så hvor lite publikum og kommersielt det var så ble jeg veldig overrasket. Jeg som andre tenkte at Magnus Carlsen nok ville bli verdensmester en dag og syns han og sjakken fortjente mye mer profesjonelt fokus rundt turneringer slik det er innen andre sportsgrener. Jeg syns potensialet virket svært stort og fikk lyst å ta tak i dette.

Hvordan kom du i gang med å realisere din visjon til virkelighet?

Jeg liker utfordringer og har stort behov for å skape. Jeg tok rask kontakt med Henrik Carlsen (far til Magnus Carlsen) og Espen Agdestein (daværende manager til Magnus Carlsen). Når jeg skjønte at interessen var stor fra deres side så utformet jeg raskt et konsept som jeg presenterte dem. Tilbakemeldingen fra dem var god så jeg tok det videre til noen bedrifter for å se om det kunne være interesse for å bli med. Tilbakemeldingen der var også god så jeg satte i gang med å jobbe knallhardt for å få det finansiert. Videre begynte jeg å finne dyktige folk som kunne hjelpe meg. Jeg var bevisst på å få tak i folk som hadde en kompetanse som gikk på de mest elementære områdene i arrangementet.

Du kjempet for å få sjakk live-sendt på TV for første gang. Hvordan var det?

De første møtene med NRK, VG TV og TV 2 var spesielle. De var fascinert og interessert, men var likevel skeptiske på om sjakk kunne være noe å sende på TV. NRK sa først ja, men krevde at vi måtte garantere at de fikk rettigheter til VM matchen for at

avtalen skulle gjelde. Dette kunne vi selvsagt ikke garantere, ettersom vi ikke hadde VM rettigheter, og måtte si nei til den avtalen. Vi fikk etter hvert TV 2 med oss som har vært en strålende partner. Etter mitt syn er det de som har gjort mest for sjakken, NRK tar bare toppen ved å sende VM matchene. Det er litt artig å se tilbake på og tenke på den skepsis de hadde til at sjakk kunne bli et bra TV-produkt. Seertallene sjakk har fått er bare helt fantastiske.

Hva har endret seg siden første turnering i 2013 til nå i 2020?

I 2013 var det knapt noen som trodde det var mulig å gjøre en slik storturnering i Stavanger regionen, nå er Stavanger blitt en av verdens få sjakkbyer med stor internasjonal annerkjennelse. Fra å snakke om drømmer og hva vi ønsket få til snakker vi nå om hva vi har fått til, det gjør ting enklere. Stavanger var for mange et naturlig VM valg nå i 2020, også for Verdens Sjakkforbund. Dette var nesten helt ufattelige tanker i 2013. Det er også veldig kjekt at vi har blitt kjent for å være verdens kanskje mest innovative turnering. Ellers har jo forventningene til oss endret seg fra publikum, TV og sponsorer. De gikk fra å håpe at de fikk noe bra tilbake til at å ha høye forventninger til oss. Dette er bra, for det er med å utvikle oss. Mange av de unge i regionen forventer nå at de aller største sjakkstjernene kommer til Stavanger hvert eneste år, de første to-tre årene trodde ikke folk det før de så det.

Hva er ditt beste minne fra Norway Chess?

Det er vanskelig å plukke ut et enkelt minne, men vi har hatt utrolig mange flotte og spennende spillelokasjoner. Flor & Fjære, Stavanger Konserthus og

Forusakutten, her ved lege Kristine Furebotten Iversen og helsesekretær Kristin Steinsnes-Åsbø, som tar koronatesten på alle spillere og andre som var i karantene før turneringsstart.

Utstein kloster er steder som jeg tror knapt noen trodde var mulig at vi skulle få til som spillesteder. Ellers er det vanskelig å glemme aller første dagen, 7. mai 2013 når vi debuterte med det enormt sterke feltet i aulaen på UiS. Da måtte jeg nesten klype meg i armen. At vi hadde samlet så mange bra spillere til én turnering var banebrytende også i sjakkverden. Det krever jo en del rigg og bredbånd-kapasitet når vi skal sende live ut på TV og web. Videre er det flott å se gleden hos barn og voksne som får oppleve å se disse store stjernene på nært hold. Ikke minst er det berikende å ha fått bli kjent med så mange flotte

mennesker fra hele verden, det setter jeg veldig høyt.

Jeg må også si at jeg er veldig takknemlig for alle de frivillige som har bidratt opp gjennom årene. Erlend Stangeland fra Sandnes sjakkklubb er en god representant for alle dem, han har stått på fra første året og har hatt ansvaret for de som besørger vaktholdet hvert eneste år, i tillegg var han i mange år med å dra lasset på skoleturneringen. Jeg hadde definitivt heller ikke klart dette uten familien min, og Randi som jeg er gift med har virkelig bidratt. Både fordi hun har latt meg holde på med alt dette

Staselig besøk fra President i det Internasjonale Sjakkforbundet, Arkady Dvorkovich, som er veldig imponert over Altibox Norway Chess

Møte med Henrik Carlsen i London 2012 bare noen måneder før tidenes første Norway Chess startet mai 2013.

Magnus Carlsen og Kristoffer Madland spiller sjakk på toppen av Prekestolen. Bildene ble brukt i musikkvideo til Hanne Sørvaag. Kanskje den første sjakk-musikkvideoen i historien?

tidkrevende arbeidet og tatt en betydelig større del hjemme en hun burde, samtidig som hun selv har lagt ned en enorm mengde timer med skolesjakk, regnskapet og økonomi og hvert eneste år siden oppstarten. Tusen takk, Randi.

Hvordan jobber du mot turneringen?

Det er veldig mye forberedelse, svært mange arrangement skal tenkes ut og planlegges. Vi har hatt over 40 arrangement årlig de to ukene dette foregår, og vi er jo bare to som klekker ut og planlegger alt dette. Videre er det svært krevende å jobbe frem alle

midlene vi trenger for å gjennomføre og det er det som hvert år er mest kritisk. Vi starter å jobbe mot neste års turnering godt og vel 15-16 måneder før den skal foregå.

Hva skjer under de to ukene Altibox Norway Chess turneringen foregår?

I tillegg til lynsjakkturnering og ni runder sjakk har vi en rekke arrangement. Det er mange sponsor-opplegg, arrangement for politikere og gjester, foredrag av ulike slag, pressekonferanser, mottakelse for gjester og spillere, kurs for sjakkdommere, kurs

for sjakkledere, åpen sjakkturnering og en stor turnering med tilhørende aktiviteter for barn og unge og til slutt en stor avslutningsfest med middag, premieutdeling og kulturelle innslag. På toppen er det svært mye planlegging rundt gjennomføring av ti dager med timelange TV-sendinger nasjonalt og internasjonalt. Dette året blir det veldig spesielt med langt færre arrangement, lite publikum og færre spillere i feltet. Men det blir utrolig kjekt å komme i gang.

Hvem er det som kommer for å se på spillerne når de er i Stavanger? Er det åpent for alle?

Normalt er alle velkomne, barn som voksne. Det er mange ulike folk fra både lokalt, fra andre deler av Norge og fra utland som kommer og ser. Det er like spennende for folk som ikke er sjakkspillere som det er for sjakkspillere.

I år må vi på grunn av hensyn til smittevern hensyn lukke arrangementet i stor grad for fysisk publikum. Vi håper at neste år er det tilbake til festivalatmosfæren vi bruker å ha. Heldigvis kan alle som vil følge med på TV 2 sine gode sendinger, her får du med deg alle dager og runder. ■

VG TV studio på Flor & Fjære.

Barn og ungdom har alltid vært en viktig del av Norway Chess. Her utdeles premie til et av vinnerlagene under skoleturneringen i 2019. Elin Wenaas Jara, Marit Hembre (delvis skjult bak) og Randi Hundsnes drar i havn skoleturneringen og deler her ut premier.

Your move,
Altibox Norway Chess!

 AVINOR SOLA

Portrettintervju med Hans Olav Lahlum

Individualisten og lagspilleren

Hans Olav Lahlum er historiker og forfatter. Han er også SV-politikeren som identifiserer seg som lagspiller og individualist. Han er ikke så opptatt av motsetningene, men mer av nyansene. Viktigst av alt? Menneskene.

Foto: Agnete Brun

>>>

TEKST MARTIN SCHANCHE-OLSEN

Det er en kald vårdag jeg har avtalt å møte Hans Olav Lahlum på Sølvsberget i Stavanger. Det er med en viss ærefrykt jeg tenker på hvilke temaer vi skal snakke om. Det vil nemlig være et underdrivelse å si at mannen jeg nå skal møte er kunnskapsrik.

At vi møtes på Sølvsberget er på ingen måter tilfeldig, og dette er andre gang Lahlum møter her denne dagen. Lahlum er på bokturné og er i Stavanger for å snakke om sin kritikerroste biografi om Ap-politiker Reiulf Steen. Når intervjuet vårt er over, skal han snakke om boken enda en gang til – i det som blir det fjerde og siste foredraget på to dager. På tross av et travelt program, er forfatterskapet bare én av tingene som driver Lahlum i løpet av en vanlig arbeidsuke.

– *På Wikipedia står du med seks ulike oppføringer. Du er skribent, politiker, historiker, sjakkspiller, journalist og biograf. Hva vil du selv trekke frem som hovedbeskjeftigelsen?*

– Jeg pleier å si historiker og forfatter, og jeg mener det er litt ulikt innhold i de to. Forfatterdelen av meg inngår i historikeren, men det er mye som inngår som ikke er i historikeren. Og i historikeren inngår noen historiske bøker, men også formidling og andre ting som ikke er ren forfattervirksomhet.

– *Hva skal vi kalle deg?*

Når folk spør hva de skal kalle meg i forbindelse med artikler og kronikker, så pleier jeg å si historiker og forfatter, men gjerne også SV-politiker der det skulle være relevant.

– *Du er også en skjønnlitterær forfatter har skrevet mange krimbøker. Hvor kommer disse inn?*

– Den kommer inn på forfattersiden. Det er den delen av meg som er forfatter og ikke historiker. Jeg begynte å skrive historiske bøker for 12–13 år siden, men etter hvert så har jeg skrevet flere skjønnlitterære bøker enn historiske bøker. Jeg har derfor endret meg litt fra å være fagbokforfatter til å bli begge deler. Jeg har også solgt langt flere bøker som skjønnlitterær forfatter enn som historiker, men at jeg er historiker og skriver om politisk historie er nok en del av identiteten.

Hans Olav Lahlum har også stor interesse for sjakk og han skal være ekspertkommentator for TV2 under Altibox Norway Chess-turneringen. Lahlum nøler ikke når han forteller om sin interesse for sjakk.

– Går vi over til sjakken, så begynte jeg egentlig med det før alt det andre. Jeg var sjakkspiller og sjakkorganisasør før jeg ble historiker og forfatter. På en måte ligger nok det også ganske dypt i identiteten, selv om jeg for tiden spiller lite sjakk.

– *Ja, hvor viktig vil du si at sjakken har vært for deg?*

– Sjakken ble veldig viktig for meg på det tidspunktet jeg ble med i sjakkmiljøet. Jeg var 16 år og det var en

TV 2-studio under Norway Chess.

krevende periode i livet mitt. Familien min var i en veldig presset situasjon, økonomien var trang og mørke ting preget hverdagen. Jeg droppet også ut av skolen som 16-åring.

Lahlum har aldri lagt skjul på sin vanskelige oppvekst. Han vokste opp på et lite sted på Helgeland i Nordland, i Rødøy kommune. De ytre rammene var stabile, og Rødøy var i utgangspunktet et trygt sted å vokse opp. Lahlum skilte seg ut som barn, og det lille miljøet klarte hverken å stimulere hans tørst etter kunnskap, ei eller hans evner og kapasitet. Savnet etter et bibliotek og en sjakkklubb ble etter hvert stort. Familien flyttet til Gjøvik da Lahlum var 16 år.

– Sjakkmiljøet ble veldig viktig for meg i en fase som nok er veldig viktig for ganske mange – altså, den siste delen av tenårene og overgangen til voksenlivet. Det var i sjakken jeg for første gang fant et sosialt miljø med likesinnede. Jeg hadde aldri funnet det i skolen og sånn sett ble sjakken veldig viktig.

– *Var det ved en tilfeldighet at du ble en del av sjakkmiljøet da du flyttet til Gjøvik?*

– Nei, det oppfatter jeg ikke å være tilfeldig på noen måte. Sjakkinteressen var der hele tiden og jeg lærte å flytte brikkene og spille partier i fem-seksårsalderen – sikkert på et ekstremt lavt nivå. Interessen var der hele tiden. Det som var mangelen, var at jeg hadde få muligheter å spille sjakk der jeg bodde – i en tid hvor man jo heller ikke hadde internett. Jeg begynte å spille fjernsjakk da jeg var 12–13, hvor man sender trekkene via postkort. Noe som på en måte er ganske sjarmerende, samtidig som det går ganske sakte, spesielt når du er 12 år og utålmodig.

– Sjakkmiljøet ble veldig viktig for meg i en fase som nok er veldig viktig for ganske mange – altså, den siste delen av tenårene og overgangen til voksenlivet. Det var i sjakken jeg for første gang fant et sosialt miljø med likesinnede. Jeg hadde aldri funnet det i skolen og sånn sett ble sjakken veldig viktig.

– *Bidro flyttingen med interessen for andre ting òg?*

– Det er helt klart. Jeg flyttet fra å bo på et lite sted i Nordland til å bo i en by på Østlandet, så sånn sett var det store endringer.

– *Har du tenkt over hva som ville skjedd hvis dere ikke hadde flyttet?*

– Jeg har aldri tenkt så mye over hva som ville skjedd hvis vi ikke hadde flyttet, men det ble likevel en litt paradoksal situasjon. Grunnen til at vi flyttet akkurat det året var at jeg var ferdig med grunnskolen og måtte på videregående skole, og det første som skjer etterpå er at jeg slutter på videregående skole.

Lahlum humrer.

«Hver gang jeg kom forbi noen som spilte sjakk, prøvde jeg å huke tak i dem for å få dem til å spille med meg.»

«Jeg var nok litt skoleopprører, men menneskefokusert har vært der hele tiden. Der er sjakkmiljøet veldig interessant fordi man møter veldig ulike typer mennesker».

esterskap i nesten ti år. Første gang jeg arrangerte en internasjonal junior-turnering var jeg 19 år. Jeg ble internasjonal dommer da jeg var rundt 27, som også er veldig tidlig. Det var nok mest på den organisatoriske siden jeg ble kjent.

Selv om han ikke spiller så mye sjakk lenger, har Lahlum selv vært en svært habil sjakkspiller. På sitt beste hadde han en FIDE-rating på 2264. Dette plasserte han blant de 100 beste sjakkspillere i Norge.

– *Hvor god var du som sjakkspiller på ditt beste?*

– Jeg spilte eliteplassen under NM to ganger på 2000-tallet, og jeg ledet til og med eliteplassen før jeg brakk fullstendig av i den ene turneringen. Dette var på en tid da ratingen var en del bedre enn den er nå, og hvor nivået var vesentlig lavere enn det er nå. Jeg startet så sent at det var aldri snakk om å spille Junior-VM og de tingene der, det var aldri noen mulighet. Jeg var 19–20 år da jeg ble en sterk sjakkspiller.

– *Så hvis du hadde startet tidligere?*

– Det får vi aldri vite.

– *Du tenker ikke på det?*

– Jeg tenker ikke på det. Hvis du ikke har det bra og hvis du er misfornøyd med tilværelsen, så kan jeg jo forstå, selv om det er litt destruktivt, at man kan begynne å tenke «hvor gikk det galt?» og «hvordan hadde det blitt hvis sånn og sånn?»

– *Du ser fremover?*

– Ja, og siden det gikk bra, hvorfor skal jeg lure på hvordan det hadde gått hvis jeg hadde gjort noe annet. Hva hvis jeg hadde begynt å spille bridge i stedet for sjakk? Jeg spiller bridge også, men hva hvis det var bridge som var lidenskapen, hadde jeg hatt det noe bedre eller dårligere i dag? Siden jeg har i slike miljøer. I det avgrensede sjakkmiljøet hadde jeg vært en slags kjendis ganske lenge, og det var nok en erfaring jeg hadde nytte av da jeg senere skulle ut i en større offentlighet.

– *Skyldes denne «kjendisrollen» at du var en dyktig sjakkspiller eller at du aktivt bidro med organisatorisk arbeid i miljøet?*

– Litt begge deler, men ikke primært spillestyrken i mitt tilfelle. De fleste kjente sjakkspillere er kjent på grunn av spillestyrken. Jeg var kjent for andre ting, jeg satt blant annet som turneringssjef i Ungdommens Sjakkforbund og arrangerte flere

– *Men det har gått fint likevel?*

– Det har gått fint likevel. Det er hyggelig hvis det kan være en

illustrasjon på at det går an å gå egne veier og allikevel komme ned på beina.

Lahlum er rask til å tilføye:

– Så anbefaler jeg på ingen måte at folk dropper ut av skolen. I mange situasjoner tror jeg det vil være urovekkende, men for meg var det riktig.

Etter å ha lest og hørt flere intervjuer med Lahlum, har jeg fått et inntrykk av at sjakken har vært mye viktigere for han enn bare å ha vært intellektuelt stimulerende.

– *Ble sjakken enda viktigere for deg etter at du flyttet?*

– Den ble vel det. Den tok i hvert fall mer av min tid. Jeg begynte å spille turneringer og reiste en del rundt. Det ble en mer dominerende hobby enn da jeg var alene.

– *Og du fikk en del venner også?*

– Absolutt, og de eldste vennene jeg har kontakt med i dag, de er fra den tiden. Mange av de vennene jeg fikk i

16 til 19-årsalderen har jeg fremdeles – nå nesten 30 år senere.

– Hadde du møtt meg i tidlig 20-årene, så skilte jeg meg nok ut ved at jeg hadde lite kontakt med tidligere klassekamerater, jevnaldrende fra hjemstedet og mine medstudenter. Veldig mye av det sosiale livet mitt var på den tiden i sjakkmiljøet.

– *Blir det riktig å si at sjakken blir et symbol på noe større? At hele livet får et løft?*

– Det vil jeg si, absolutt. Det har jeg sett senere i livet også, at sjakkmiljøet har vært til stor glede for mange av de som er litt annerledes og som ikke umiddelbart faller inn i A4-modellen. Det er veldig viktig at man har et meningsfullt og utviklende sted for de som er annerledes, og i norsk sjakk har vi sett flere gode eksempler på dette.

Lahlum er rask til å dra paralleller til senere epoker av sitt liv, hvor både sjakken og muligheten til å være seg selv har vært viktige faktorer for nye veivalg. Sentralt står utgivelsen av biografien av Oscar Torp i 2007 som ble

en stor suksess. Lahlum var 35 år og ble på dette tidspunktet en offentlig kjent person.

– Livet endrer seg ganske markant i denne perioden. Økonomien endret seg fra å ha vært veldig presset – til plutselig å bli ganske god, og i løpet av to-tre år – til å bli veldig god.

– Sjakkmiljøet er også et nasjonalt miljø, ikke sant. Hvor du på en måte har noen «kjente personer» som man typisk har i slike miljøer. I det avgrensede sjakkmiljøet hadde jeg vært en slags kjendis ganske lenge, og det var nok en erfaring jeg hadde nytte av da jeg senere skulle ut i en større offentlighet.

– *Skyldes denne «kjendisrollen» at du var en dyktig sjakkspiller eller at du aktivt bidro med organisatorisk arbeid i miljøet?*

– Litt begge deler, men ikke primært spillestyrken i mitt tilfelle. De fleste kjente sjakkspillere er kjent på grunn av spillestyrken. Jeg var kjent for andre ting, jeg satt blant annet som turneringssjef i Ungdommens Sjakkforbund og arrangerte flere

jeg er motsatt. Jeg forholder meg ganske lett til ulike typer mennesker, men jeg blir irritert når folk kommer med tallhysteri og geometriske figurer og sånn. Når jeg satt på skolen, sa jeg «hva i all verden skal jeg med dette?»

– **Er det en opprører i deg?**

– Jeg var nok litt skoleopprører, men menneskefokuset har vært der hele tiden. Der er sjakkmiljøet veldig interessant fordi man møter veldig ulike typer mennesker.

– **Hva er dine gode og dårlige sider som sjakkspiller?**

– Jeg er god strategisk og vurderer posisjonelle faktorer stort sett bra. Jeg regner litt for dårlig, og det skyldes muligens mitt litt anstrengte forhold til matte. Jeg var ikke dårlig i matte på skolen, men jeg slet litt med å mobilisere interessen for det. Så er jeg ikke tøff nok, jeg vil ikke vinne nok. For å bli en virkelig god sjakkspiller må du være litt sånn «killer», beinhard, slå deg gjennom en vegg. Jeg er litt mer sånn: jeg spiller et greit parti mot en spiller som er omtrent like god, så blir det en lik stilling, så tenker jeg at dette var et helt greit parti, skal vi ikke ta remis?

– **Så du er ikke slik som Magnus Carlsen, at du bare peiser på?**

– Nei, jeg er ikke det. Han har et helt ekstremt vinnerinstinkt, som en del andre også har. Det er nok de to

områdene, at jeg regner litt for dårlig og at jeg ikke vil vinne nok. Faktisk en litt rar situasjon som jeg har nevnt noen ganger. Det virker kanskje ikke sånn når vi snakker, men jeg er faktisk litt treig. Jeg var med i en TV-quiz en gang der vi skulle svare på flest mulig spørsmål på ett minutt. Det gikk veldig dårlig fordi jeg ikke tenker så fort. Jeg må få litt tid til å utvikle resonnementet.

– Det er nok et lite karaktertrekk, at jeg er en sånn kvalitetsfyr som vil ha litt tid på ting. Et område hvor jeg mener TV har sviktet, er på kunnskapskonkurranser, man har ikke skikkelige kunnskapskonkurranser lenger. Det er helt forferdelig. Quiz kan jeg være med på når det passer, og jeg har deltatt på NM i quiz noen ganger, med greie plasseringer, dog langt fra helt i toppen, men da må jeg ha med noen som utfyller meg siden jeg er for ujevn. Jeg kan veldig mye om noe, så kan jeg ingenting av det andre.

– **Har du noen gang tenkt på hva som gir deg appell?**

– Ja, det har jeg tenkt en del på og jeg har for så vidt en bevisst strategi rundt det. Jeg er ikke en historiker, men en kommuniserende historiker. Jeg er god på å si ting på en måte som folk forstår og som de blir engasjert av. Jeg er relativt god til å suge ut essensen i

noe. Jeg bruker ikke flest mulig fremmedord som en del akademikere har som mål å gjøre. Jeg tenker heller ikke så avansert som en del folk gjør. Det er kanskje mitt nord-norske gemytt som slår inn her, men jeg tenker sånn korteste linjen mellom to punkter og spør «hva er det vesentlige her?» Av og til er det vondt å høre på enkelte akademikere som holder foredrag som går langt over hodene til folk. Å gjøre det i en forelesningssal er én ting, men å gjøre det på TV, det er helt håpløst.

– **Så du er alltid bevisst over hvem som er ditt publikum?**

– Ja, i høyeste grad og det er verdt å tenke over slike ting. For meg er det viktig å tenke på hvem som er i målgruppen når jeg presenterer noe. «Hvem er det eksempelvis som er målgruppen i kveld?» Jeg snakker på en annen måte i kveld når det er allmennpublikum enn det jeg ville gjort hvis jeg var innkalt til en professorforening i historie.

– Det gjelder også som sjakkcommentator. Jeg er langt fra den beste sjakkspilleren i Norge, men jeg er god nok til å forstå hva som skjer og å kunne forklare det, uten å fortape meg i en masse begreper som folk flest ikke skjønner noe av.

– Det er nok menneskefokuset som er fellesnevneren i de tingene jeg driver med. Det handler om mennesker. ■

Lahum under turneringen på Fagernes som han arrangerer årlig.

PORT & DØRSENTER AS

400 05 113

Det neste trekket er ditt. Vi venter i spenning.

**Stål og aluminium • Rustfrie skinner og beslagsdeler
Sidedører • Leddporter og rulleporter • Montasje og service**

Port & Dørsenter AS • Vesthagen 10 • 4344 Bryne
Sentralbord: 400 05 113 • post@portogdor.no • www.portogdor.no

Konsentrasjon i sjakkstudio!

Forusakutten

Totalleverandør av helsetjenester i Stavanger-regionen

19-årige Mikhail Tal – senere verdensmester – spiller simultan i Stavanger i 1956. Helt til venstre blant motspillerne klubbens formann og toppspiller Sverre Halvorsen og ved hans side Sverre Hebnes fra Bryne Sjakklubb.

Da Mikhael Tal tok Stavanger med storm

Blant de mange store sjakkmasterne som har opptrådt i Stavanger – fra Rudolf Spielmann i 1919 til dagens stjerner i Altibox Norway Chess – har kanskje ingen imponert mer enn 19-åringen Mikhail Tal gjorde i en simultanoppvisning 25. april 1956.

skikkelige partier med klokke mot klubbens elitespillere, brødrene Einar og Carl Haave, samtidig som Korchnoi og Tal gjennomførte simultanoppvisninger mot henholdsvis 19 og 17 til dels sterke spillere. Korchnoi vant 16 av de 19 partiene, mens Per Sondrésen, Anker Gjerde og Arthur Ommundsen alle klarte en remis og fikk partiene sine trykket i avisen Stavanger Aftenblad neste dag. Alle de tre motspillerne hadde også sine sjanser til å vinne, men styrke og rutine kommer gjerne til sin rett i det lange løp. Viktor Korchnoi ble nær verdensmester i sjakk på Filippinene i 1978 da han tapte bare det siste og avgjørende partiet i matchen mot Anatolij Karpov på stillingen 5-5.

Tals sterke motspillere

Dagens helt – ja nærmest rockestjerne – var imidlertid 19-åringen fra Riga, Mikhail Tal, som feide gjennom oppvisningen sin mot 17 spillere i Stavanger på under to timer. På bildet fra oppvisningen ser vi nærmest to av motspillerne hans, Sverre Halvorsen fra Stavanger og Sverre Hebnes fra Bryne, som begge var blant kretsens fremste spillere. Halvorsen tok sølv i sjakk-NM i Ålesund i 1958 og deltok deretter på det norske laget i sjakkolympiaden i München.

- Han e' fantastiske!

Referenten i Stavanger Aftenblad beskrev faktisk opptreden til Mikhail Tal i lyriske vendinger:

«Han nærmest sprang runden mellom spillerne, og trakk øyeblikkelig og kontant sine svartrekk: Nå og da kunne han ta noen sekunders betenkningstid, men så fyrte han av sine kanontrekk – ungdommelig, pågående, aggressivt og kombinasjonsrikt.

Det var en fest å se ham i aksjon, en sympatisk ungdom med et gutteaktig smil hver gang han så noe morsomt eller hyggelig i en stilling på brettet. Kjente spillere fra Stavanger Sjakklubb og distriktet måtte bite i gresset – den ene etter den andre. Og der var bare én kommentar fra spillere og publikum: – Han e' fantastiske! Den kommende verdensmester, mener andre. I et par lynsjakkpartier etter feiet han også rent bord, selv i et parti hvor han ga dronningen sin i forgave!»

Verdensmester fire år etter

Kommentaren i Stavanger Aftenblad om en kommende verdensmester ble oppfylt enda snarere enn noen kunne tro. Mikhail Tal ble allerede Sovjetmester i både 1957 og 58 og gjorde en rekordrask marsj gjennom VM-kvalifiseringen. «Trollmannen fra Riga» vant både Intersoneturneringen i 1958 og Kandidatturneringen i 1959 før han i 1960 også beseiret Mikhail Botvinnik i VM-kampen i Moskva og ble tidenes inntil da yngste verdensmester i sjakk.

Stavanger hadde sannelig noen spennende sjakkgjester også før den verdens ledende turneringen «Altibox Norway Chess» kom til byen. ■

Mikhail Tal under Norgesbesøket i 1956, til venstre, i Oslo Schakselskap i spill mot Norges mest lovende spiller, Svein Johannessen, som ikke ble verdensmester, men norgesmester og nordisk mester. Tilskuer til partiet er stormester Aleksander Kotov som var sovjetisk lagleder under student-VM i Uppsala rett før Norgesbesøket.

Stavanger: Sølvberggata 11-13 Tlf. 463 59 344
Sandnes: Bystasjonene - Tlf. 913 39 972

TEKST ØYSTEIN BREKKE

De tre sovjetrussiske sjakkstjernene Aleksander Kotov (43), Viktor Korchnoi (25) og Mikhail Tal (19) besøkte Norge gjennom ni travle dager i april 1956, etter at de hadde vunnet gull i student-VM for lag i Uppsala, med Kotov som lagleder.

Tre remiser mot Kortsjnoi

I Stavanger spilte, og vant, Kotov

Lothe Solutions er spesialist på **totalentreprise**:

KOMBIBYGG MED BRUK AV BETONGELEMENTER – LITT AV ET SJAKKTREKK!

- + Bærekraftige og energieffektive kombibbygg
- + Bygget med kortreiste råvarer og tjenester
- + Lokal arbeidskraft og kompetanse

Vi ser mange trekk frem og bygger med 50-100 års perspektiv. Byggene kan enkelt og effektivt tilpasses nye leietakere og stadig nye behov i markedet. Det gir deg optimal drift i dag – og i fremtiden.

Vårt hovedmarked er i Stavanger- og lærregionen. Samtidig er det helt konge å tenke strategi og løsning sammen med våre kunder også utover disse områdene.

Skal DU velge en trygg og bunnsolid totalentreprenør? Gjør et smart trekk – velg Lothe Solutions!

Rått parti? Prosjektleder Øistein Lende og daglig leder Siv-Grete Lea følger nøye med når prosjektleder Morten Pollestad og driftsleder Petter Storhaug gjør sitt trekk.

TOTALENTREPRENØR
LOTHE SOLUTIONS

FUNKSJONELT RASJONELT ENKELT

Siv-Grete Lea, daglig leder
906 51 288, sgl@lothe-solutions.no

Petter Storhaug, driftsleder
952 08 544, ps@lothe-solutions.no

Web: lothe-solutions.no

Arbeidet på tomten er godt i gang!

LEDIGE LEILIGHETER I SOLRIKE GRAVARSLIA

TA KONTAKT FOR PRESENTASJON AV PROSJEKTET!
VI KAN TREFFE DEG PÅ TOMTEN ELLER I VÅRE LOKALER I ELVEGATA 23.

Fra 50 - 100 m² BRA | Sør- og vestvendte balkonger | Lunt, sørvendt grøntområde
Innenfor bomringen | Parkering i lukket anlegg og heis | Arbeidet på tomten er godt i gang!

Med felles allrom, hobbyrom, gjesteleilighet, felles terrasser, Maxi som nærbutikk og Sandvedparken like ved, får du fine steder å bli kjent med dine nye naboer og etablere et nettverk som gir deg trygghet og trivsel i hverdagen. Gled deg!

EiendomsMegler 1

Eiendomsgruppen Vest

Ta kontakt for privat avtale

TEGLVERKET-SANDNES.NO

Hege K. Dahl 906 29 169 | hege.k.dahl@em1sr.no
Jan Einar Thesen 917 03 533 | jan.einar.thesen@em1sr.no
Anette Frafjord 957 97 264 | anette.frafjord@em1sr.no

BETAL HELE SUMMEN VED OVERTAKELSE!

Møt spillerne i Altibox Norway Chess 2020

Magnus Carlsen

Født: 30. november 1990
Nasjonalitet: Norge
Verdensranking: 1
FIDE rating september: 2863

Født 30. november 1990 i Tønsberg viste Magnus Carlsen seg tidlig å være et ekstraordinært talent. Da han var 13 år ble han den yngste Stormesteren på tidspunktet. I 2011 kom han på topp av FIDE sin rating-liste over topp 100 spillere i verden og har vært på toppen av denne listen siden. Carlsen London Chess Championship for tredje gang i 2012 og gikk fra en rating på 2848 til 2861 og slo med det sjakklegenden Kasparov sin rekord. Magnus Carlsen ble verdensmester i 2013 da han slo Viswanathan «Vishy» Anand og har beholdt Verdensmestertittelen siden. I 2014 oppnådde han den høyeste ratingen noensinne med 2882 poeng.

Carlsen er også nummer 1 i verden i hurtigsjakk og nummer 2 i verden i lynsjakk. Han har flere ganger vært verdensmester i begge grener og under VM i lyn- og hurtigsjakk i 2014 vant han begge titlene. Han ble den eneste sjakkspilleren som har hatt verdensmestertittelen i alle de tre grenene samtidig. I 2019 vant han igjen verdensmestertittelen i lynsjakk for fjerde gang. Magnus har vunnet Norway Chess to ganger (2016 og 2019).

Fabiano Caruana

Født: 30. juli 1992
Nasjonalitet: USA
Verdensranking: 2
FIDE rating september: 2835

Italiensk-amerikanske Fabiano Caruana født 30. juli 1992 i Miami, Florida, begynte å spille sjakk da han var fem år gammel. Han ble Internasjonal mester i 2006 og Stormester i 2007. Kort tid etter vant han det italienske sjakkmeisterskapet og ble den yngste italienske vinneren av tittelen noensinne.

Caruana har kontinuerlig vært på topp 100 listen siden 2008. I 2012 vant han en rekke turneringer, blant annet Reykjavik Open. I 2014 vant han en knusende seier i Sinquefeld Cup i USA med sju vinster på rad. Etter turneringen oppnådde han sin beste rating på 2844 og klatret opp til nummer 2 på verdensranking. Caruana har vært med i Norway Chess flere ganger tidligere og vant turneringen i 2018. Samme året utfordret han Magnus Carlsen om verdensmestertittelen, en tøff kamp som han til slutt tapte. Han var også svært nær å gå forbi Magnus Carlsen på verdensranking, med bare noen få poeng som skilte de to. I 2020 startet han året sterkt med å ta sitt første gull i Tata Steel Chess turneringen i Nederland.

Levon Aronian

Født: 6. oktober 1982
Nasjonalitet: Armenia
Verdensranking: 7
FIDE rating september: 2773

Levon Aronian født 6. oktober 1982 i Yerevan, Armenia, begynte å spille sjakk da han var 9 år gammel. Han ble raskt en god spiller og ble Stormester i 2000. I 2002 ble han Junior Verdensmester. Årene etterpå vant han en rekke turneringer, blant annet verdenscupen i 2005 hvor han vant uten å tape. I 2009 ble han Verdensmester i hurtigsjakk og året etter ble han Verdensmester i lynsjakk.

Aronian er en dyktig lagsjakkspiller og har blant annet ledet det armenske laget til gull i sjakkolympiadene i 2006, 2008 og 2012. Han vant verdensmeisterskapet i lagsjakk i Ningbo i 2011. Første halvpart av 2010-tallet var han blant de topp 3 beste spillerne i verden. I 2014 oppnådde han sin høyeste rating på 2830 og har med det, den fjerde høyeste ratingen noensinne bak Magnus Carlsen, Garry Kasparov og Fabiano Caruana. Aronian har gjort det sterkt i Norway Chess tidligere og er den eneste spilleren utenom Carlsen som har deltatt siden turneringene startet. Han vant også den prestisjetunge turneringen i 2017.

Jan-Krzysztof Duda

Født: 26. april 1998
Nasjonalitet: Polen
Verdensranking: 16
FIDE rating september: 2753

Født 26. april 1998 i Krakow ble Jan-Krzysztof Duda FIDE- mester i 2009 og Internasjonal mester i 2012. Duda ble den nest yngste polske Stormesteren i 2013 da han var 15 år. Han kvalifiserte seg deretter til å være med i Verdenscupen i sjakk, men røk ut første runde. Han prøvde seg på nytt i 2017, men røk denne gangen ut i andre runde. I 2014 vant han EM i hurtigsjakk og fikk sølv i EM i lynsjakk. Han ble i 2017 den første polske juniorspilleren til å få over 2700 i FIDE-rating og vant det polske sjakkmeisterskapet i 2018. Duda kom på andre plass i verdensmeisterskapet i lynsjakk samme året, bare et halvt poeng bak Magnus Carlsen. Han kom på 8. plass i Tata Steel Chess turneringen i januar og i mai slo han Magnus Carlsen i Lindores Abbey Rapid Chess Challenge. Duda er en av de unge, lovende i sjakken og er den beste polske spilleren og den 16. beste spilleren i verden. Duda har aldri før vært med i Altibox Norway Chess.

Kilder: <https://magnuscarlsen.com/en/bio>, <https://www.chess.com/players/fabiano-caruana>, <https://www.chess.com/players/levon-aronian>, https://en.wikipedia.org/wiki/Jan-Krzysztof_Duda, <https://www.chess.com/players/alireza-firouzja#iranianchamp>, https://no.wikipedia.org/wiki/Aryan_Tari, <https://ratings.fide.com/profile/1510045>, <https://2700chess.com/>

Alireza Firouzja

Født: 18. juni 2003
Nasjonalitet: Iran
Verdensranking: 22
FIDE rating september: 2728

Alireza Firouzja begynte å spille sjakk da han var åtte år og det ble tydelig at han hadde et sjakktalent. I 2016 vant han det iranske sjakkmeisterskapet som den yngste vinneren noensinne. Etter mesterskapet oppnådde han tittelen Internasjonal mester og i 2018 ble han Stormester, da som femtenåring. Han markerte seg i sjakkverden samme år da han gjorde det bra i hurtig- og lynsjakkverdensmeisterskapet. 2019 var et bra år for Firouzja, -han ble den nest yngste spilleren til å oppnå en rating på 2700 noensinne. Han fikk VM- sølv i hurtigsjakk, bare et poeng bak Magnus Carlsen og kom på 6. plass i VM i lynsjakk.

I desember 2019 annonserte Firouzja at han ikke lenger ville spille under iransk flagg og heller skulle spille under FIDE (Internasjonale Verdenssjakkforbundet) sitt flagg. Han startet 2020 bra da han fikk en god start på Tata Steel Chess turneringen med 5 av 7 poeng. Derimot tapte han noen partier etter det og endte opp på en 6. plass i turneringen. Denne høsten skal Alireza Firouzja for første gang delta i Altibox Norway Chess turneringen.

Aryan Tari

Født: 4. juni 1999
Nasjonalitet: Norge
Verdensranking: 136
FIDE rating september: 2630

Aryan Tari, født 4. juni 1999, begynte å spille sjakk som femåring og som syvåring vant han norgesmeisterskapet i aldersklassen opp til tolv år. Dette gjorde at han kvalifiserte seg til norgesmeisterskapet i 2013 hvor han endte på 8. plass. I 2014 fikk han 2. plass i samme mesterskap og i 2015 vant han. Det gjorde han til den tredje yngste spilleren til å vinne tittelen, etter Simen Agdestein og Magnus Carlsen. Tari vant igjen tittelen i 2019. I 2013 oppnådde han tittelen Internasjonal mester og tre år senere i 2016 ble Tari Stormester. Han var på det tidspunktet den fjerde yngste stormesteren i verden. I 2017 ble han den første nordmannen til å vinne Junior Verdensmester-tittelen med 8.5 poeng på 11 runder. Per 2020 er Aryan Tari nummer 2 i Norge etter Magnus Carlsen. Tari er også en av årets debutanter i Altibox Norway Chess.

Visste du at verdens lengste sjakkparti i antall trekk ble spilt mellom Ivan Nikolic og Goran Arsovic i 1989, og varte hele 269 trekk? De spilte i 20 timer og 15 minutter. Partiet endte i remis.

Bonden
- vår viktigste brikke

Lykke til med sjakkturneringen!

www.fkra.no

NORWAY SUMMIT

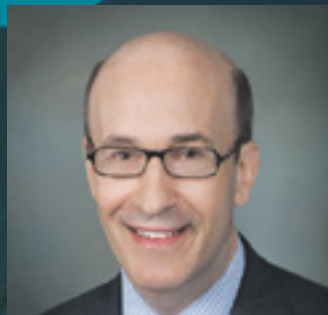
CLARION HOTEL ENERGY, 13. OKTOBER

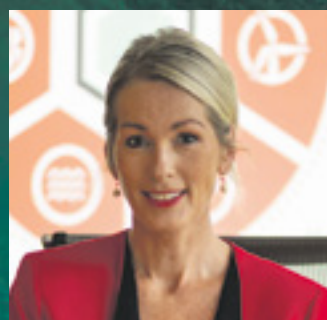
Øystein Olsen
Sentralbanksjef,
Norges Bank

Thina Margrethe
Saltvedt
Sjeffanalytiker,
Sustainable Finance,
Nordea Bank

Kenneth Rogoff
Professor,
Harvard University

Anita Krohn Traaseth,
Moderator

Den spennende og høyaktuelle tematikken gjør at årets konferanse trolig vil bli den viktigste i rekken. Flere av årets foredragsholdere er tungvektene innenfor økonomi og finans, næringsliv, bærekraft, innovasjon og grønn teknologi.

Hva tenker ekspertene om utfordringene verden står overfor i lys av koronakrisen -og hvilke muligheter gir dette oss til å tenke nytt mot en grønnere og mer bærekraftig økonomi?

Se program på
www.norwaysummit.com

**NORWAY SUMMIT -
MØTET FOR STORMESTRE I NÆRINGSLIVET**

Få Kongen i sikkerhet!

En budbringer styrtet inn i ballsalen på slottet hvor kongen og dronningen øvde seg på wienervals. Dansetrinnene måtte sitte før gullbryllupet. Dessuten hadde dronningen lyst til å delta i neste års *Skal vi danse*, og hun ville nødig ryke ut allerede i første episode.

TEKST OLE M. ÅSLAND

Budet hev etter pusten. Det var bare så vidt han klarte å fremføre den rystende beskjedden, så andpusten var han etter først å ha løpt fra to villhester, dernest opp alle de bratte trappene i tårnet før han satte inn en sluttspurt over festningsmuren. «Få kongen i sikkerhet! Og dronningen!» ropte han heseblesende.

Vaktene så overrasket på løperguttene. Tenk å buse inn på denne måten og avbryte kongeparet midt i valsen! «Pågrep ham!» beordret den øverstkommanderende offiseren. Vaktene stormet mot budbringeren og trakk sverdene sine. «Vent! La oss høre hva han har å si!» befalte kongen. De tre vaktene bråstoppet. Budbringeren bøyd hodet sitt i respekt for kongen. «Tvingbrøren din er funnet drept i skogen. Hesten hans også, forresten», stotret han frem. «Det går rykter om at noen vil drepe kongen og overta tronen, men morderen tok livet av feil person. Vær greie og gjem dere!»

Vaktene lot budbringeren gå. Han fikk beskjed om å løpe av gårde og varsle soldatene som vaktet borgen. De måtte umiddelbart innta forsvarsformasjon og skjerpe vaktholdet. De øvrige vaktene førte kongeparet i sikkerhet. Noen av de tyngre offiserene, et par av dem veide over hundre og tjuefem kilo på sokkelesten, ble innkalt til hastemøte for å

legge en strategi sammen med kongeparet. De ble fort enige om å foreta en rokkade av sengeplassene i borgen. Dronningen skulle bytte plass med hoffdamene, mens kongen skulle rokere med vakten i det ene tårnet. Damene syntes det var stas å få være i dronningfløyen.

Offiserene anbefalte kongen å opptre defensivt med troppene sine. Noen ganger var taktisk forsvar det beste angrep. Slike trussel-scenarioer som de stod overfor nå trente de mye på til vanlig. De menige soldatene deltok ofte på fysiske øvelser, så som nærkamp og fektning, men befalet øvde spesielt mye på strategiske spill slik som Sjakk, Othello og Go. Kongen hadde også god kjennskap til disse spillene og visste hvor viktige elementer de tilførte den taktiske og strategiske krigføringen.

Det ble derfor besluttet å først foreta et bondeoffer, sånn at bøndene med lavest militær rang ble sendt ut i frontlinjen. Like bak dem troppet de lettere offiserene opp. De arme ridderne som var ute på korstog ble deretter kalt hjem med sine hester, mens biskopene måtte bytte ut lærebøkene med sverd for å forsvare murene. Det var ingen bønn. Her måtte alle stille opp for å beskytte kongen og herredømmet.

Angrepene fra de fremmede styrkene fortsatte imidlertid fra alle kanter. Kongen innså at han stod overfor en dobbeltrussel. Her og der var det en etterhengende bonde, og flere bønder hadde allerede mistet livet i nærkampene.

Noen av riddernes hester var også blitt hardt skadet. Kongen oppfordret alle til å hjelpe hverandre og ta hånd om de sårede. I mellomtiden skulle kongen legge en ny slagplan sammen med offiserene sine.

Kongen fant ut at det lureste i denne situasjonen var å foreta en avledning, altså en taktisk manøver for å lure motstanderen til å flytte fokus. Sammen med offiserene fikk han til å lage en strategisk binding som truet angripernes viktigste soldater.

Det ble en lang og hard kamp. Motstanderne var ikke lette å vippe av pinnen. De prøvde stadig vekk å undergrave kongen og hans offiserer, men heldigvis hadde forsvarsrekkene alltid et godt mottrekk på lur. Til slutt gjorde en av fiendens offiserer, en av generalene for å være presis, en gedigen tabbe. Den gamle kongens menn utnyttet dette og foretok et lynraskt røntgenangrep. Han som var angripernes hærfører, en ung og ambisiøs konge ved navn Charles Matthew, ble fullstendig overrumplet og måtte kapitulere.

Siden Charles Matthews onde dronning var fullstendig hysterisk med gråten i halsen når hun oppdaget at hennes kjære ektemann var blitt tatt til fange, samtidig som forsvarernes soldater jublet og sang, trodde de fleste at hun ropte Sjakk Matt, Sjakk Matt, når hun egentlig skrek Charles Matt, Charles Matt! Etter denne episoden ble det derfor vanlig å si «sjakk matt» når motstanderens konge omsider var satt ut av spill. Sort/hvit rute, så var historien ute!

SJAKKMORDENE

Politiinspektør Daniel Bruun-Bjørnsen klødde seg ettertenksomt på haka. Han ledet etterforskningen av en rekke drap som hadde funnet sted den siste tiden. Han fryktet at de stod overfor en seriemorder. Alle drapsofrene hadde nemlig ett fellestrekk: de satt ved siden av et sjakkbrett. Med unntak av et av ofrene holdt alle et fast grep om den samme brikken; den sorte kongen.

TEKST OLE M. ÅSLAND

Det var ingen tekniske spor å gå etter utover at protokollboken hvor trekkene ble ført hadde den samme signaturen. Dessverre hadde ingen av de drepte sjakkspillerne notert navnet på mot-spilleren sin. Det de derimot hadde gjort var å plassere den hvite kongen i feltet h5 på brettet. Liggende. Som om den var død.

Politiinspektøren innså at han og kollegene som jobbet med etterforskningen trengte bistand utenfra, helst fra noen med sjakkeksptise. Ettersom morderen mest sannsynlig var en person som tilhørte det norske sjakkmiljøet vegret han seg for å kontakte noen av de lokale profilene. Innreiseforbudet utelukket jo de fleste utenlandske spillerne og de få som hadde passert grensen var blitt sjekket ut av saken med gyldig alibi. Politiinspektøren bestemte seg for å ringe sin niese, Jacquelin Bruun Rocate. Hun tok en mastergrad i religion og symbolikk på Harvard University og var dessuten en fremragende sjakkspiller.

«Hei, onkel Daniel! Det var lenge siden», sa Jacquelin begeistret da hun besvarte anropet. «Hvordan står det til med deg og tante Judit?» Politiinspektør Bruun-Bjørnsen tok seg tid til et par minutter med familiært snikksnakk før han dreide samtalen over til det ubehagelige temaet som var hovedårsaken til at han ringte. Han forklarte

saken i korte trekk for henne. «Hvordan står de øvrige brikkene oppstilt, da? Er det noen faste mønster?» lurte Jacquelin. «Ikke så vidt vi kan se. De fleste brikkene later til å stå i oppstillingsposisjonen sin, men så er det noen som befinner seg midt på brettet. Det ser ut som om alle partiene nettopp har startet.» «Kan du sende meg bilder av sjakkbrettene slik dere fant dem? Selvsagt. Da sender jeg deg straks en kryptert e-post.» «Flott. Jeg tar kontakt med deg så snart jeg har sett på bildene.» «Glimrende. Da snakkes vi.» Ha det bra, onkel! Hils tante Judit fra meg!«Oui, oui,» avsluttet politiinspektøren med det eneste franske ordet han kunne.

«Jeg tror det ligger noen hint i åpningsspillet» sa Jacquelin oppglødd da hun ringte tilbake. «I de første partiene bruker hvit spiller, altså den antatte morderen, henholdsvis italiensk og siciliansk åpning.» «Jaha?» Dette sa ikke politiinspektøren stort. «I de neste to partiene benytter hvite brikker spansk og katalansk åpning, før spilleren til slutt bruker såkalt kongeindisk og kongegambit i det femte og sjette partiet.» «Hva betyr det, da?» ville politiinspektøren vite. «Hva det betyr?» «Ja, hva innebærer det at partiene har disse spanske og italienske kongeåpningene? Har de noen symbolsk betydning?» Denne gangen var det Jacquelin sin tur til å bruke et par sekunders betenknings-

tid. «Nei, ikke så vidt jeg kjenner til. Det er nokså standard åpninger som de fleste spillere kjenner til, i alle fall de italienske og spanske. Kongegambit er derimot ikke så vanlig å se. Kanskje morderen har spilt slikt bevisst, nettopp

for å legge igjen en ledetråd?» foreslo hun. «Seriemordere er jo ofte opptatt av å legge igjen et hint, såvidt jeg har forstått.» «Mhm, det er ikke så uvanlig at de legger igjen en form for signatur», samtykket han. «I tillegg samler de ofte

studert bildene?» lurte politiinspektøren. Jacquelin var glad han spurte, for hun ivret etter å fortelle. «Jeg tror jeg har funnet troféet hans!» Hun tok en kunstpause før hun fortsatte. «Den sorte løperen mangler på alle bildene.» «Sier du det!?» utbrøt han egentlig mer enn å spørre. «Har du noen formening om det kan ha noen symbolsk betydning? Løperen er hesten, ikke sant?» Jacquelin klarte ikke å holde tilbake et fnis. «Nei, hesten kalles springer. Løperen er den som kan gå diagonalt. Den kalles bishop på engelsk, eller tilsvarende biskop på en del andre språk, blant annet spansk. Det kan jo hende det ligger noe i det» foreslo hun. «Ja, det er ikke helt utenkelig. Vi skal ta det til etterretning. Jeg ringer deg når jeg har diskutert det med de andre etterforskerne her. Take care!» «Au revoir!»

H5. Liggende konge. Selvsagt! H5 måtte vel bety Harald V? Norges konge. Jacquelin holdt på å sette kaffelatten i halsen. Dette var jo så innlysende at det nesten var for godt til å være sant. Hun måtte ringe onkel Daniel og advare ham med en eneste gang! Tenk om noen var ute etter å ta livet av kongen?

«En av etterforskerne våre her på bygget foreslo nettopp det samme, vi er i gang med å styrke kong Harald V sin sikkerhet.» sa politiinspektøren da Jacquelin ringte ham. «Jeg må legge på, det har visst skjedd et nytt drap!»

Det gikk ikke lang tid før det tikket inn en kryptert e-post med bilde fra det siste åstedet i rekken av sjakkmord. Jacquelin studerte bildet nøye. En springer stod omtrent midt på brettet. Den angrep både kongen og tårnet samtidig. En springergaffel. Dessuten var syv av de sorte bøndene fjernet fra brettet, som om de var tatt allerede. En hvit bonde var i ferd med å nå motsatt ende og kunne bli klar for dronningforvandling i neste trekk. Hva var det morderen ville formidle?

At sjakkmorderen lå flere trekk foran dem var det ingen tvil om. Men hvorfor satte han, eller hun, kongen i matt når kong Harald V vitterlig var i sikkerhet? Jacquelin bestemte seg for å spille et parti sjakk selv for å se om hun kom inn i tankegangen til morderen. Hun hadde flere sjakkapper på mobilen sin, men foretrakk Play Magnus-appen. Det var alltid morsomt å spille mot kongen av sjakk. Tenk om hun en dag fikk spille mot ham på ekte? Men appen ville ikke åpne seg. Den var fullstendig låst. Kanskje de holdt på med noen oppgraderinger, tenkte hun. Eller kunne den være utsatt for et hackerangrep? Hun fikk prøve igjen senere. Det var jo bare å spille på en av de andre appene i stedet.

«At sjakkmorderen lå flere trekk foran dem var det ingen tvil om».

Omtrent i midtpartiet gikk det opp for Jacquelin. Denne gangen satte hun virkelig kaffen i halsen. Det var jo naturligvis kongen av sjakk morderen siktet til! Selveste Magnus Carlsen. Nå lå i tillegg sjakkappen hans nede. Det kunne neppe være tilfeldig. Hun var snar med å kontakte onkelen sin som ledet etterforskningen. Han var like snar med å sende ut en patrulje for å få Magnus Carlsen i sikkerhet. Nå gjaldt det å handle raskt, men likevel ikke gå i sjakkmorderens felle.

«Seriemorderen overvåket hvert et trekk politiet foretok seg».

Ikke lenge etter kom det inn løsepengekrav i form av kryptovaluta for å få åpnet appen igjen, ellers ville den bli ødelagt av viruset CheckMate-20. Sammen med kravet lå et bilde av sjakkbrettet hvor springeren hadde tatt tårnet, mens kongen var blitt flyttet i sikkerhet. Men hvis den

hvite bonden ble forvandlet i neste trekk ville kongen bli satt sjakk matt. Jacquelin og teamet til politiinspektøren måtte finne et mottrekk for å forhindre dette. Det så ut til at eneste mulighet lå i å utbetale løsepengekravet.

Det trengte de heldigvis ikke. En av IT-teknikerne som var blant de ansvarlige for å oppdatere sjakkappen fant et bug som hackeren hadde plantet. Buggen var et tabbtrekk av dimensjoner og det tok ikke lang tid før den morderiske hackeren kunne spores opp. På pulten ved siden av pc'en hans stod et sjakkbrett med syv sorte løpere.

Seriemorderen overvåket hvert et trekk politiet foretok seg. Han forsøkte å stikke av fra skjulestedet sitt da politiet ankom, men han ble fort hentet inn av patruljen og lagt i bakken. Det viste seg at han var en sportsidiot som ikke kunne fordra sjakk. Han mente at det ikke hadde noe som helst med idrett å gjøre, siden man ikke ble svett av aktiviteten. Dessuten var han en pensjonert løper som hadde drevet aktivt med friidrett og vunnet flere medaljer.

«Aha, nå forstår jeg hvorfor han var ute etter å samle på løperne,» sa Jacquelin da onkel Daniel fortalte om bakgrunnen hans. «Ja, det meste har som regel en forklaring. Nå er han sjakk matt!»

www.itkon.no

Totalleverandør **IT- og kontorløsninger**

Ventilasjonsrengjøring

FØR

Vi rengjør vifter, ventiler, kanaler, filter - det vil si alle deler av et ventilasjonsanlegg. Rensingen kan utføres på alle typer ventilasjonsanlegg.

ETTER

Rengjøringen av selve kanalen utføres maskinelt med fleksibel slange og roterende kost. Vi kommer derfor forbi de fleste svinger og innsnevringer.

Rehabilitering

Privatboliger, barnehager, små- og mellomstore bedrifter

Vi utfører rehabilitering av ventilasjonsanlegg, slik som skifte av vifter, ventilasjonsaggregater, kjøkkenhetter / ventilatorer, filter, rister, kanaler og øvrig tilbehør.

Nymontering

Privatboliger

Vi tilbyr også nymontering av ventilasjonsanlegg / aggregater. Kontakt oss for pris på salg og montering av deler til ditt ventilasjonsanlegg!

Oppfølgingstjeneste

Vi tilbyr en oppfølgingstjeneste der vi kontakter deg for tilbud om ny rengjøring etter faste intervall. Gjennom jevnlig rengjøring kan kvaliteten på ventilasjonsanlegget opprettholdes. De fleste anlegg vil trenge rengjøring etter 3-5 år - intervallet kan imidlertid tilpasses ut i fra det enkelte anleggs behov.

- **privatboliger**
- **barnehager**
- **små- og mellomstore bedrifter**

Radon

Vi utfører målinger, befaringer og tiltak til private og bedrifter. Vi leverer HMS radonrapporter i henhold til offentlige krav for arbeidsplasser.

Radon er en usynlig og luktfri gass, som dannes kontinuerlig i jordskorpa. Utendørs vil radonkonsentrasjonen normalt være lav, og helsefare oppstår først når gassen siver inn og oppkonsentreres i vårt innemiljø.

Kontakt oss i dag, og vi hjelper deg mer enn gjerne!

51 48 39 35

Villa
Ventilasjon **RENS**

post@Vvrens.no

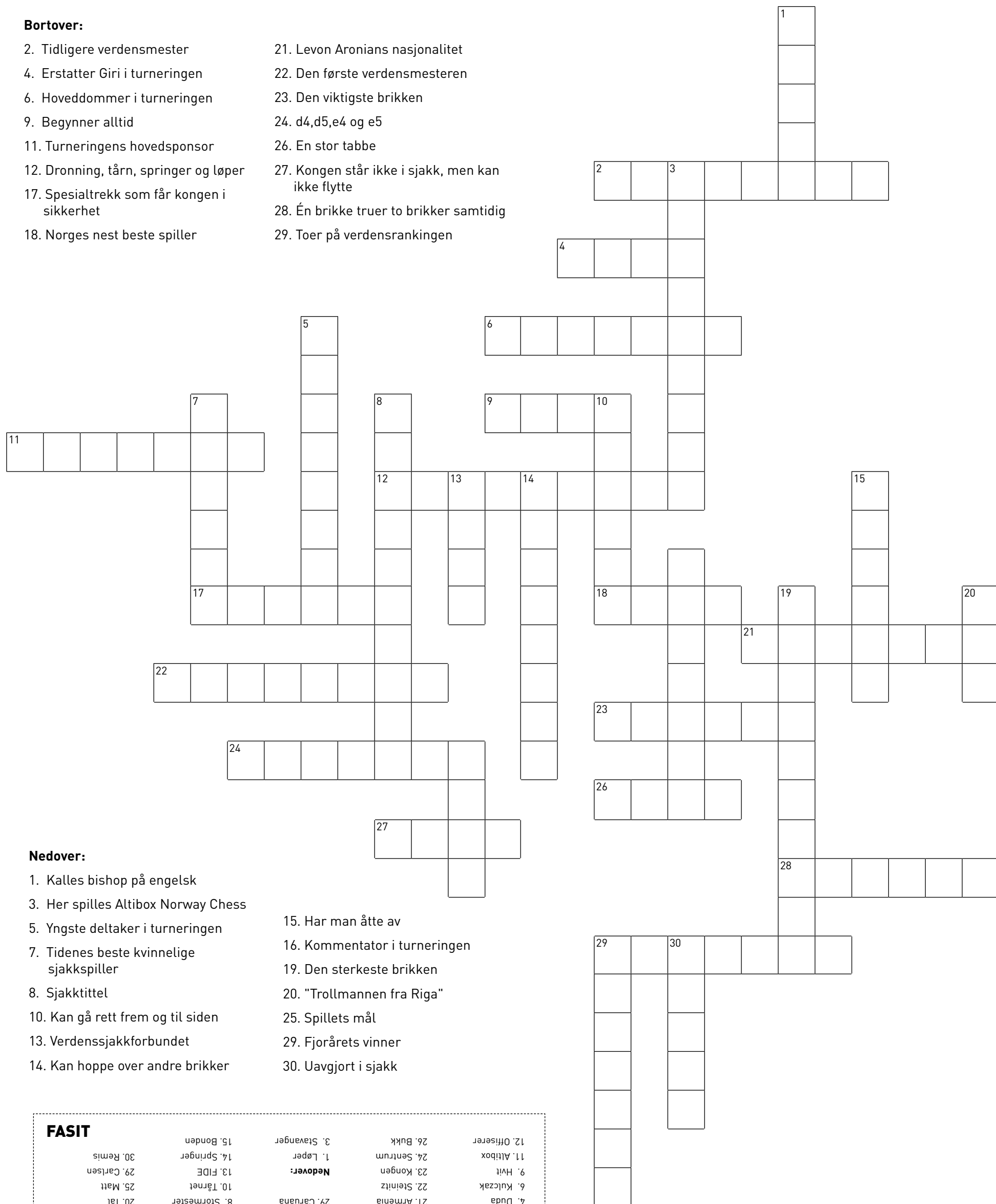

SJAKK-KRYSSORD

Bortover:

2. Tidligere verdensmester
4. Erstatte Giri i turneringen
6. Hoveddommer i turneringen
9. Begynner alltid
11. Turneringens hovedsponsor
12. Dronning, tårn, springer og løper
17. Spesialtrekk som får kongen i sikkerhet
18. Norges nest beste spiller
21. Levon Aronians nasjonalitet
22. Den første verdensmesteren
23. Den viktigste brikken
24. d4,d5,e4 og e5
26. En stor tabbe
27. Kongen står ikke i sjakk, men kan ikke flytte
28. Én brikke truer to brikker samtidig
29. Toer på verdensrankingen

Nedover:

1. Kalles bishop på engelsk
3. Her spilles Altibox Norway Chess
5. Yngste deltaker i turneringen
7. Tidens beste kvinnelige sjakkspiller
8. Sjakkttittel
10. Kan gå rett frem og til siden
13. Verdenssjakkforbundet
14. Kan hoppe over andre brikker
15. Har man åtte av
16. Kommentator i turneringen
19. Den sterkeste brikken
20. "Trollmannen fra Riga"
25. Spilletts mål
29. Fjorårets vinner
30. Uavgjort i sjakk

FASIT

16. Kramnik	5. Frouzja	7. Polgar	8. Stormester	20. Tal	25. Matt	29. Carlsen	30. Remis
19. Dronningen	7. Polgar	8. Stormester	20. Tal	25. Matt	29. Carlsen	30. Remis	
17. Rikade	27. Patt	28. Gaffel	29. Caruana	21. Armenia	22. Steinitz	23. Kongen	24. Sentrum
18. Tani	17. Rikade	27. Patt	28. Gaffel	29. Caruana	21. Armenia	22. Steinitz	23. Kongen
2. Kasparov	4. Duda	6. Kulczak	9. Hvit	11. Altibox	12. Offiserer	17. Rikade	26. Bukk
3. Stavanger	1. Løper	14. Springer	15. Bonden	13. FIDE	10. Tårnet	8. Stormester	20. Tal
29. Caruana	28. Gaffel	27. Patt	26. Bukk	23. Kongen	22. Steinitz	21. Armenia	24. Sentrum
27. Patt	28. Gaffel	29. Caruana	26. Bukk	23. Kongen	22. Steinitz	21. Armenia	24. Sentrum

ET SMART
TREKK I TIDEN:

JULEGAVE TIL
DE ANSATTE –
I STEDET FOR
JULEBORD

**Vi har
julegavene!**

Det tradisjonelle julebordet får vente til et annet år. I disse korona-tider med få og ingen sosiale sammenkomster er det naturlig å tenke i andre baner. Den årlige markeringen bør i år flyttes ut av selskapslokalet og inn i hver medarbeiders eget hjem – i form av en julegave fra firmaet.

Kom gjerne innom showrommet vårt, her har vi hyllene fulle av nyheter innen alle typer gaver, profileringsartikler og tekstiler. Book en avtale på profil@kai-hansen.no eller 51 90 66 00.

Velkommen!

Stavanger

51 90 66 00
Kontorveien 12,
4033 Stavanger

Kristiansand

38 00 30 50
Festningsgata 40,
4614 Kristiansand

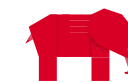
Haugesund

52 70 33 70
Fjellveien 1A,
5532 Haugesund

Ølen

53 76 60 80
Haukelivegen 668,
5582 Ølen

post@kai-hansen.no
kai-hansen.no

KAI HANSEN

10%
RABATT.
BRUK KODE:
CHESS10

Markedsledende på styling og interiørdesign

Vi hjelper deg med
innredning, fargevalg og
belysning.

Våre dyktige stylisten gjør
boligen lekker for deg!

Bolig
KONSULENTENE

boligkonsulentene.no
Mobil 466 63 044

De mest elementære åpningsprinsippene i sjakk

TEKST ELLISIV REPPEN

De første trekkene i et sjakkparti, kalles åpningen. Trekkene du spiller her, kan ha mye å si for hvordan partiet utvikler seg. Kommer du godt i gang, kan du få en stor fordel, som kan føre til at du for eksempel vinner materiell eller får til et farlig angrep. Hvis du kommer dårlig ut av åpningen, kan du slite resten av partiet med svake, innesperrete brikker eller med en syltynn kongestilling. Derfor er det viktig å vite hva du bør gjøre i åpningen for å komme best mulig i gang. Her er de mest elementære åpningsprinsippene:

1. Rask utvikling av brikkene

Når en brikke flyttes fra startposisjon,

sier vi at den utvikles. Med *rask utvikling av brikkene* menes det her først og fremst de lette offiserene, løperne og springerne. Dronningen og tårnet bør du vente med. Hvis du flytter ut dronningen veldig tidlig, kan du risikere å måtte flytte den mange ganger dersom den stadig blir angrepet.

Hvis du ser på et parti spilt av sterke spillere, ser du godt hvordan de klarer å mobilisere styrkene raskt. Desto flere brikker man har i spill, jo større sjanse har man for å få til et angrep. I grunn veldig logisk.

2. Kjemp om sentrum

I åpningen er det lurt å prøve å få kontroll i sentrum. *Sentrum* er de fire midterste feltene på brettet (d4, d5, e4

og e5). Bønder kontrollerer sentrum godt. Derfor kan det være lurt å flytte en av bøndene i midten to skritt i første trekk. Bøndene bruker du til å ta terreng, slik at offiserene kan få gode plasseringer. Det er lurt å flytte brikkene slik at de peker mot sentrum.

3. Få kongen i sikkerhet

Du får kongen raskt i sikkerhet ved å rokere. Rokade er et spesialtrekk hvor kongen flytter to skritt mot tårnet, og tårnet hopper over kongen.

4. Ikke flytt den samme brikken flere ganger

Unngå å flytte den samme brikken flere ganger, prøv heller å få alle brikkene med i spill.

5. Ikke sperr veien for egne brikker

Brikkene dine er et lag, og for å kunne vinne i sjakk må brikkene dine samarbeide. Unngå derfor å sperre veien for egne brikker.

6. Ødelegg for motstanderen

I tillegg til å utvikle brikkene raskt, bør du se etter muligheter for å ødelegge for motstanderen.

Kort oppsummert er målet i åpningen å:

- få så mange brikker som mulig raskt ut i spill
- få kontroll i sentrum
- få kongen i sikkerhet
- prøve å hindre at motstanderen klarer det samme

Her har begge spilt to trekk. Både hvit og svart har flyttet en bonde i sentrum og de har utviklet hver sin springer som peker inn mot sentrum.

Hvit har utviklet nesten alle de lette offiserene og fått kongen i sikkerhet ved hjelp av rokade. Svart på sin side har kastet bort masse tid ved å flytte den samme brikken flere ganger.

Det er hvit i trekket. Svart flyttet nettopp ut springeren. Ser du hva hvit kan gjøre for å ødelegge for svart? Hvit kan flytte bonden på e4 til e5. Da truer den den svarte springeren på f6, og den må flytte tilbake til startposisjonen på g8, som er det eneste trygge feltet. Hvit ødelegger dermed for svart fordi svart må flytte den samme brikke flere ganger og derfor taper masse tid i åpningen.

Hvit har utviklet springeren slik at den peker mot sentrum mens svart har flyttet springeren til kanten av brettet. Den hvite springeren peker mot mange flere felter enn den svarte.

Siden dronningen er den sterkeste brikken, er det lurt å vente med å flytte den ut til du har utviklet de andre brikkene dine, slik at det er trygt for dronningen å flytte ut. Hvit har flyttet ut dronningen tidlig. Svart straffer dette ved å utvikle springeren til et felt hvor den truer dronningen. Hvit må dermed flytte dronningen for at den ikke skal bli slått ut og taper dermed et trekk ved å flytte den samme brikken to ganger etter hverandre.

Svart vil gjerne rokere for å få kongen i sikkerhet. Ser du hvordan hvit kan ødelegge for svarts planer? Ved å flytte løperen på d2 til b5 ødelegger man for svart. Løperen truer nå kongen, og den eneste måten å stoppe angrepet på er ved å flytte kongen. Nå som kongen har flyttet, kan svart aldri ta rokade.

Svart har akkurat tatt rokade og med det fått kongen i sikkerhet. Hvit kan gjøre det samme. Da flytter kongen to skritt mot tårnet, og tårnet hopper over kongen og lander på feltet ved siden av kongen.

Hvit flyttet nettopp ut løperen. Her den står sperrer den veien for bonden som står bak. Når bonden ikke kan flytte ut, kan heller ikke den hvite svartfeltløperen flytte ut. Det hadde vært bedre å flytte løperen ett skritt til slik at den blant annet hadde pekt inn mot sentrum.

Visste du at:

- det finnes flere åpninger som har er oppkalt etter land? Det finnes for eksempel italiensk, fransk, spansk, engelsk og russisk åpning.
- flere dyr har fått åpninger oppkalt etter seg? Det finnes både flodhest, pelikan, piggsvin og orangutang.
- det er 400 mulige stillinger etter at hvit og svart har gjort sitt første trekk?

En lur åpningsfelle

Russisk åpning starter med trekkene 1. e4 e5 2.Sf3 Sf6 3. Sxe5

Svart kan slå bonden på e4, men bør passe seg for den russiske fellen.

Hvis svart slår på e4, kan hvit flytte dronningen til e2 og true den svarte springeren. Nå skal vi sette ut en felle for vart.

Den svarte springeren er truet. Ser du hva hvit kan gjøre hvis svart flytter springeren?

Hvit kan flytte springeren til c6 og gi en avdekkersjakk. Dronningen truer den svarte kongen, og springeren truer den svarte dronningen. Uansett hva svart gjør kan du slå ut dronningen med springeren din. Svart har gått rett i den russiske fellen.

En sjakkåpning ble til

Dr. Savielly Tartakower var en av verdens beste sjakkspillere før andre verdenskrig. I følge ham skjedde det noe veldig spesielt da han besøkte New York Zoo under en turnering i 1924. Idet han gikk forbi et bur med en orangutang, plystret orangutangen Susan etter ham. Tartakower gikk nærmere buret og Susan gjorde det samme. Stormesteren tok fram lommeskakkbrettet sitt og spurte om Susan hadde noen sjakktips til ham, for turneringen gikk dessverre ikke så bra. Dra trakk Susan, til dyrepasserens store forskrekkelse, Tartakower inntil seg og hvisket trekket "1.b4! i øret hans. Dagen etter overrasket Tartakower motstanderen med å følge Susans råd. Tartakower forklarte at trekket b4 etterfulgt av b5 minnet om orangutangens bevegelsesmønster! Slik fikk denne åpningen navnet Orangutang.

Vampyr sjakk

En del sjakkåpninger har ganske morsomme navn. Den åpningen som muligens har det mest spesielle navnet, er "Frankenstein-Dracula-varianten". Denne åpningen er så vill at jeg fraråder deg å spille den. Her er de crazy trekkene: 1.e4 e5 2. Sc3 Sf6 3. Lc4 Sxe4 4. Dh5 Sd6 5. Lb3 Sc6 6. Sb5 g6 7. Df3 f5 8. Dd5 Df6 9. Sxc7+ Kd8 10. Sxa8

MALING - FLISER - GULVLEGGING

OK Vedøy AS

Bedriftveien 15 A

4313 Sandnes

Tlf: 920 82 828

post@okv.as

www.okv.as

SJAKKORDBOKA

Åpning

Den første fasen av partiet der begge spillerne er opptatt av å få utviklet brikkene og gjøre krav på viktige felt, særlig sentrum.

Offer

Et sjakkoffer betyr vanligvis å ofre materiell (en eller flere brikker) for å få til et angrep.

Batteri

To eller flere brikker med samme egenskaper. Bevegelses mønster står i samme linje. For eksempel en dronning og et tårn står i samme linje. Begge brikkene kan bevege seg framover i for eksempel c-linjen. Dette kalles et tårn – dronning batteri.

Simultansjakk

En person som spiller mot mange samtidig.

Patt

Patt er en stilling der spilleren som er i trekket ikke står i sjakk, men ikke kan gjøre noen lovlige trekk. Ved patt avsluttes partiet med remis (uavgjort) som resultat.

Sjakk matt

Kongen er i sjakk, og det er ikke mulig å gjøre noen lovlige trekk. Spilleren som gir sjakk matt.

Dobbelbonde

To bønder av samme farge som står i samme linje. Slike bønder kan bare oppstå ved at en bonde slår en annen brikke. Dobbeltbønder regnes vanligvis som en liten svakhet i stillingen.

Dronningfløy

Den halvdelen av brettet som dronningen står på i utgangsposisjon.

En passant

Et spesialtrekk i sjakk der en bonde under visse omstendigheter kan ta en annen bonde: En passant kan gjennomføres av en spiller, A, med en gang etter at den andre spilleren, B, har flyttet en av sine bønder to felt frem og havnet rett ved siden av en av As bønder. En passant må utføres umiddelbart etter at B har flyttet bonden to felt frem.

Rokade

Rokade er et spesialtrekk som flytter to brikker i ett trekk. Man rokerer ved å flytte kongen to felt mot et tårn.

Fribonde

En bonde som ikke blir blokkert av motstanderens bønder. Dette er ofte en fordel i sluttspillet når det er mulighet for å gå inn med bonde og få ny dronning.

Forvandle

Når en spillers bonde går inn på motstanderens innerste rad (1. eller 8.-raden), kan den forvandles til en ny brikke.

Gaffel

Når en brikke truer to eller flere av motstanderens brikker på en gang, kalles det en gaffel.

Gambit

En gambit er en sjakk åpning der en spiller ofrer materiell for å oppnå andre fordeler. Vanligvis er det en bonde som blir ofret, men det finnes også gambiter der man ofrer en løper eller springer.

Hurtigsjakk

Hurtigsjakk er sjakk hvor det må spilles raskere enn i klassisk sjakk. Hver spiller har mellom 15 minutter og én time, noen ganger med et tidstillegg per gjennomført trekk.

Lynsjakk

Sjakk med svært liten betenkningstid, normalt cirka fem minutter for hver spiller per parti.

Initiativ

I sjakk er det viktig å være den som har initiativet. Det betyr at man presser motstanderen på den andres «banehalvdel».

Isolert bonde

En bonde som ikke har noen bønder av samme farge i linjene ved siden av seg. Dette kan både være en fordel og svakhet, avhengig av stillingen.

J'adoube

Fransk og betyr "jeg retter". Dette er noe man sier før man skal rette på en brikke som for eksempel står skjevt. I sjakk er man nødt til å flytte brikken om man har rørt ved den. Derfor brukes J'adoube som et unntak fra denne regelen.

IM

International Master eller Internasjonal mester, er tittelen under GM. Det stilles et krav på 2450 i rating, og tre svært gode internasjonale turneringsprestasjoner.

GM

Grand Master eller Stormester. Denne tittelen tildeles spillere som har over 2500 i rating og som har prestert et gitt resultat i tre store turneringer.

FIDE

Verdens sjakkforbund. FIDE forener de ulike nasjonale sjakkforbundene i verden. I tillegg til å avholde verdensmesterskapet i sjakk og sjakkolympiader, beregner de rangeringen til spillerne og definerer reglene i sjakk og tildeler titler.

Team Altibox Norway Chess

KJELL MADLAND

Kjell er gründeren og daglig leder av Altibox Norway Chess og har jobbet med det fra idéstadiet til hva det er i dag: verdens sterkeste 10-manns turnering anerkjent over hele verden. Kjell er unikt kreativ og har evnen til alltid å kunne tenke utenfor boksen. Han har en lang erfaring fra næringslivet. Kjell startet sitt eget byggefirma som 22 åring og har siden det hatt lederstillinger i flere selskaper, blant annet som distriktssjef i GK innelima, daglig leder i Jadarhus Gjesdal, regionsjef for Norema og som daglig leder i Bryne FK i hele 10 år, derav 4 år i Tippeligaen. Kjell er like involvert i Altibox Norway Chess og alt som følger med som han har vært fra han fikk idéen. I tillegg er han også gründer og styremedlem i Norway Summit.

BENEDICTE WESTRE SKOG

Benedicte er prosjektleder i Altibox Norway Chess. Hun vært med siden 2014 og har vært en stor del av utviklingen av Norway Chess merkevaren. Benedicte har også hatt stor innflytelse på å utvikle konseptet Norway Summit helt fra idéstadiet. Hun har i tillegg til oppgavene som daglig leder i Norway Summit, programmet, bidragsytere, markedsføring og gjennomføring. Benedicte har en MSc grad i International Development fra Nederland og har studert i en rekke andre land, blant annet, Canada (BA Honors), India og Mexico.

Visste du at sjakksettet som ble brukt i «Harry Potter og de vises sten» er en kopi av det eldste sjakksettet noensinne funnet? Dett ble funnet på The Isle of Lewis i Skottland, men ble sannsynligvis laget i Norge en gang på 1100-tallet.

JUDIT POLGAR

Ekspert kommentator – engelsk sending

VLADIMIR KRAMNIK

Ekspert kommentator – engelsk sending

ANEMONE

Hoveddommer

ARILD RIMESTAD

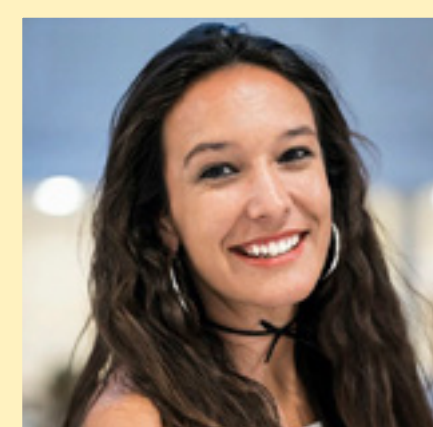
Dommer

LENNART OOTES

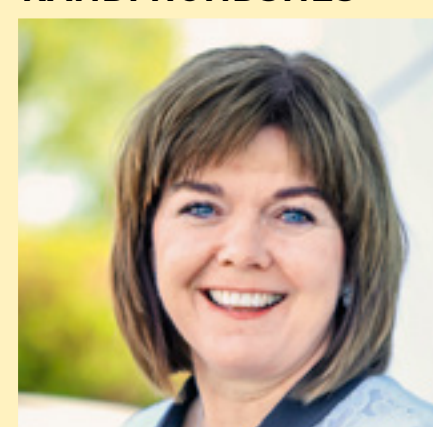
Offisiell fotograf, sjakkbrett mester, web og sosiale medier

FIONA STEIL-ANTONI

TV-journalist, web og sosiale medier

RANDI HUNDSNES

Økonomi og regnskap

FRODE SØMME

Leder, teknisk rigg

BJØRN DAHLE

Leder, sjåfører

RAGNHILD OMHOLDT

Leder smittevern

ERLEND STANGELAND

Leder for frivillige fra sjakkklubbene

ELIN WETÅS DE JARA

Leder for skolesjakkturneringen

ROGER LARSEN

Leder rigging

Visste du at I løpet av de åtte årene Norway Chess turneringen har vært avholdt har samtlige av de femten beste spillerne gjennom tidene deltatt i turneringen. Untaket er Garry Kasparov som la opp sin profesjonelle sjakk-karriere i 2005, men som allikevel har besøkt turneringen to ganger.

VON DOREN

Norwegian design

Swiss quality

URÆD

IT'S TIME TO BE FEARLESS

In 1904 the Norwegian sailor Ole Brude and his crew crossed the Atlantic in the small lifeboat "Uræd". (Which translates to "Fearless")

With inspiration drawn from Ole Brude's story and contemporary, we have created URÆD, a refined, Swiss Made mechanical watch.

READ THE FULL STORY AT
WWW.VONDOREN.COM

DELIVERED WITH BOTH SILICONE
RUBBER STRAP AND BRACELET

OPTION OF ENGLISH OR
NORWEGIAN DAYS IN DAY WINDOW